

АХМЕД
ПЕН
САРА
МЕШІТКЕ
БАРАДЫ

2009
ISLAM INTERNATIONAL
PUBLICATIONS LTD.

АХМЕД ПЕН САРА МЕШІТКЕ БАРАДЫ

2009

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LTD.

АХМЕД ПЕН САРА МЕШІТКЕ БАРАДЫ AHMAD AND SARAH GO TO MOSQUE

Kazak translation

First edition 3000, published in Almaty, Kazakstan in March 2009.

© ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LTD.

Published by: Islam International Publications Ltd.
“Islamabad”, Sheephatch Lane,
Tilford, Surrey GU10 2AQ, UK
and Religious Association “National Ahmadiyya
Muslim Jama’at of the Republic of Kazakhstan”.
9th, Baitasov St., Almaty 050010 KAZAKSTAN

Издано “Ислам Интернашнл Пабликейшнз Лимитид”,
“Исламабад”, Шипхэтч Лэйн,
Тилфорд, Суррей GU10 2AQ, Великобритания
и религиозным объединением “Национальный Ахмадийский
Мусульманский Жамагат Республики Казахстан” (РО “НАМЖ РК”).
Д. 9th, ул. Байтасова, Алматы 050010 КАЗАХСТАН

ISBN: 978-1-84880-200-1

Отпечатано в типографии ТОО “Бетси 080”
Адрес: Республика Казахстан г. Алматы
ул. Муратбаяева 63, 050026
Тел.: +7 (727) 234 17 74

АЛФЫ СӨЗ

«Ахмед пен Сара мешітке барады» — Ислам дінінен хабар алғысы келген балалар үшін арнайы жазылған кітапша. Осы топтамада шығарылатын кітапшалар балалардың Ислам дініне деген ынталарын арттырып, руханият біліміне қызығушылығын арттырып, талпындыру мақсатын көздейді. Кітапшаның өзіндік мазмұны, тілі, көркемделуі балаларды мұсылмандықтың қарапайым қағидаларымен, күнделікті орындалатын рәсімдерімен таныстыруға бағытталған.

Тәрбие-тәлім беру жүйесінде жасөспірім үрпақтың денсаулығын шынықтыру, жалпы білім беру, мәдениетке баулумен қатар олардың жаңына өмірлік азық боларлық рухани әлеміне жетелейтін діни білім беру де парыз.

Мектепте дін сабактарын өткізуде колданылатын оқулықтарға қосымша материал ретінде мұғалімдер пайдаланатын болса, үйде ата-аналар дастархан басында, үйқыга жатар алдында бүлдіршіндерге оқып беруді дағдыға айналдырса, бұл кітаптың пайдалы болары анық.

Бала күнінде естіп-білген түсініктер адамның ұлғайған шағында және бүтін өмірінде ұмытылмай, есінде сақталып қалады.

Кітапшаның сапасын арттырып, көркемделуін жетілдіруге арналған кеңес тілектерінізді асыға күтеміз.

Жасөспірім үрпаққа арналған кітапшаны шыгаруға жұмсалған қарапайым еңбегімізге Алладан жарылқау тілейміз.

Шәкен Айдар
ҚР Ұлттық Ахмадийя Мұсылман
Жамағатының Президенті

«Ахмед, тұрағой балам! Тұр! Намаз оқитын уақыт болды», – деді Ахмедтің анасы.

Ахмед төсектен тұрды. Терезе сырты әлі қап-қараңғы екен. Көрші бөлмeden әкесі мен анының баяу әндегіп Қасиетті Құран аяттарын оқып жатқан дауыстары ғана естіліп тұр.

Ахмедтің қарындасы Сара ерте тұрған екен. Ахмед “*Вузу*” яғни *дәрет* алу үшін жуынатын бөлмеге кірді.

Сонан соң ол да намазға тұрды. Сара одан бұрын оянған екен, ол намаздың әр адам жеке оқитын “*Суннет*” деп аталатын бөлігін оқып та үлгерген екен. Ахмед жайнамазын жайып, “*Қыблага*” қарап, “*Суннет*” намазын оқуға ниет етіп тұрды.

Ахмед намазын аяқтағанда, әкесіне қосылып, бәрі бірге өтейтін “*Парыз*” намазын оқуға ынғайланды. Әкесі намазда “*Имамдық*” ететін болғандықтан алдыңғы қатарда жүзін қыблаға бұрып тұрды, ал аны және Ахмед пен Сара әкесінің сонынан, олар да жүздерін қыблаға қаратып, намаз оқуға ниеттеніп тұра қалды.

Намаз оқылған соң, бәрі де кілем үстіне жайғасып отырды. Әкесінің жанына отыра кеткен Сара: «Әке, неге намаздың бір бөлігін жеке оқимыз да, ал екінші бөлігін бірігіп оқимыз?» – деп сұрады.

Әкесі: «Өмірдің кез келген саласында болып жатқан оқиғалар үшін әрбір адамға Аллаһ Тағала жауапкершілік артады, дәл сол сияқты, бүкіл адам баласына бірдей ортақ жауапкершілік бар. Ислам діні бізден сол жауапкершілікті жақсы сезінуімізді талап етеді. Сондықтан намазда сұннет оқылғанда әркім өзінің жеке басының міндептің өтейді, ал парыз намазын жамағатпен бірігіп оқылғанда баршаға ортақ міндепті өтейді. Намаздың екі бөлігінің осындай өзіндік, ерекше артықшылықтары бар. Жамағатпен оқылатын намаз – қоғам алдындағы парызымызды ұмытпай, өзара татулықпен өмір сұруді, үнемі есімізге салып тұрады. Бірігіп оқылатын намаз қоғамда орнаған тәртіптерді сақтауға, бірлік-татулықпен заңға бағынып, өмір сұруді үйретеді. Намаз оқылған уақытта әркім имамның қимылдары мен айтқанын бұлжытпай қайталап тұруы шарт. Бұл шарттың үлкен маңызы бар. Егер имам намаз кезінде қателесіп қалатын болса, оған үйып тұрғандардың қатені байқағандары дауыстап, “*Сұбханаллаh*” деп, жіберілген қатеге имамның көңілін аударуы керек, және оны өте биязы

түрде, әдеп сақтап айтқаны жөн. “Сұбханаллаh”, яғни кемшилігі жсоқ Аллаh ғана – деген түсініктің ишараты. Бұл сөз намаз уақытында қате жіберген имамға ғана емес, сол қателікті байқап қалған адамға да, көпшілікке де арналады. “Сұбханаллаh” деген сөз – әрбір адам баласының басында кемшілік-қателіктер табылады деп ескертеді».

«Егер имам ол ескертуді естімей қалса ше?» – деп сұрады Ахмед.

«Естімей қалса, жамағат жіберілген қателікке көңіл аудармай, имамға еріп, намазын жалғастыра береді. Намаз уақытында жөнделмеген қателік үшін Алладан кешірім өтініп, намаздың соңында екі мэрте қосымша “Сәжде” жасап жөндеуге болады. Бұл сәжделер: “Сәжде саһв” яғни “Абайсызда жіберілген қатені жөндеу сәжделері”, – деп аталады.

Намаздың жеке оқылатын бөлігін әркім өзінің көңіл күйіне, жағдайына байланысты қысқартып немесе ұзартып, ұзак оқуға хақысы бар. Кейбір адамдар өзгелердің көзінше көңіл-күйін көрсетуге ұлады. Сондықтан намазды онаша жерде оқып, Жаратушының алдында қысылмай мұн-мұқтажын айтып, жалбарынып, тілек тілейтіндей мүмкіндік берілген.

Жамағатпен бірігіп оқығанда, “Парыз” намазы белгілі бір уақытта оқылады, ал жеке оқылатын “Суннет” қосымша “Нәфіл” намаздары, намазға белгіленген уақыттың қай бөлігінде оқыса да адамның өз еркінде.

Енді түсінген шығарсындар, не себептен намаздың бір бөлігін жеке оқып, екінші бөлігін жамағатпен бірігіп оқитынымызды», – деп түсіндірді әкесі.

«Жамағат намазының тағы бір артықшылығы бар» – деп, анасы сөзге араласты. «Намаздың жамағатпен бірігіп оқылатын бөлігі мешітте оқылуы керек. Мешітке жақын тұратын адамдар күніне бес уақыт намазға барады, сондықтан олар бір-бірімен жақсы таныс, бір-бірінің мұң-мұқтажын біледі, аралас-құралас, өзара қамқор болып өмір сүреді. Сөйтіп адамдардың бірлігі, бауырластығы нығаяды.

Жұма намазында бүкіл қаланың немесе ауылдың барлық адамдары мешітте жиналышп, бірігіп намаз оқиды. Мұсылман мейрамы – “*Айт*” намазына одан да көп кісі жиналады. Ал “*Қажылық*” болса, Меккеге баратын ұзақ сапар, оны мұсылмандардың халықаралық жиналышы деп те атайды».

Әкесі Сарадан: «“*Хадис*” дегеннің не еkenін білесің бе? Қандай хадис білесің? Айтып бере аласың ба?» – деп сұрады.

«Хадис дегеніміз “*Хазірет*” Пайғамбарымыздың^{ca} айтып кеткен сөздері. Кейде оларды нақыл сөздер деп те атайды. Мен бірнеше хадистерді

жатқа білем. Хадистің біреуі мынадай: “**АЛ-ЖАННАТУ ТАХТА АҚДАМ-ИЛ-УММАHАТ**”, ол: “Жаннат аналардың аяғының астында”, – деп аударылады. Бірақ, мен түсінбеймін, әке, қалайша жаннат анамның аяғының астында жатуы мүмкін?»

«Жақсы, мен оны саған түсіндіріп берейін. Бұл хадис даналыққа толы. Алдымен саған хадистегі әрбір сөздің мәнін жеке түсіндірейін.

АЛ-ЖАННАТУ – жұмақ, жаннат;

ТАХТА – астында;

АҚДАМ – табандар, аяқтар;

УММАHАТ – аналар;

деген сөздер.

Көрдің бе, бұл хадис – әрбір бала анасына бағынатын, тілалғыш болса, ондай бала жаннатқа қол жеткізеді, бақытты болады дегенді білдіреді. Біз анамызды құрметтеп, сыйлауымыз керек және шамамыз жеткенше оларға көмектесуіміз керек.

Егер анамызды ренжітпейтін болсақ, біздің үйімізге тыныштық пен қуаныш, молшылық пен бақыт орнайтын болады».

Әкесінің сөзін аяқталуын шыдамсыздана күтіп отырған Ахмед: «Мен де, мен де бір хадисті айтайыншы!.. Ол хадисте жұма намазына қалай дайындалу керек екендігі айтылған».

«Жұма намазы жұма күні оқылатынын бәріміз білеміз ғой», – деп Сара оның сөзін бөлді. «Бірақ, жұма деген сөздің мағынасы қандай, әке?»

«Жұма – араб сөзі», – деп жауап берді әкесі. «Ол – бір уақытта, бір жерде жамағат болып, адамдардың бас қосып жиналуын білдіретін сөз. Араб тілінде аптаның бесінші күні де жұма деп аталады. Жұма күні барлық мұсылмандар қаланың орталық мешітіне намазға жиналады. Жұма күні түскі “Зүhr” (бесін) намазының орнына жұма намазы оқылады».

Сонан соң әкесі Ахмедке қарап: «Қай хадисті айтқың келді, Ахмед?» – деп сұрады.

Ахмед: «Хазірет Пайғамбарымыздың^{са} айтуы бойынша әрбір мұсылман адам жұма күні суға түсіп тазаланады, таза киім киіп, үстіне әтір себеді немесе иіс май жағады. Сонан соң мешітке барады. Мешітке кіргенде, өзінен бұрын келіп отырған адамдарды мазаламай, орын алады. Жеке оқылатын сұннет намазын оқып, имамның келуін күтіп, тыныш отырады. Имам сөйлегенде, ол кісінің сөздерін үнсіз отырып тыңдайды. Екі жұманың арасында жіберген күнәларын Алланың Өзі кеңшілік етіп кешірсін!»

«Тамаша!» – деді әкесі. «Хадистің мәнін бұлжытпай айттың. Мешітке қай уақытта келсең де, өзіңнен бұрын келген адамдарды мазаламай, ақырынғана барып, бос жерден орын алуың керек. Жұма күні қасиетті күн екенін айтатын Хазірет Пайғамбарымыздың^{са} бірнеше хадистері бар. Сол хадистердің бірінде – жұма мұсылмандар үшін ең жақсы күн, себебі жұма күні олар көбірек “Салауат” оқиды делінген. Сендер білесіндер, салауат, Алладан Пайғамбарымыздың^{са} жарылқау-шапағат тілейтін ерекше “Дұға”. Тағы да көптеген хадистер бар, олардың мағынасын сендерге келесі жолы айтып беремін».

Сонан соң әкесі Ахмедтен *вузуды* (*дәрет алу*) қалай жасайтынын сұрады. «Алдымен, “Бисмиллаһир рахманир рахим” яғни *Aса Мейірімді, Ерекше Рахымды Алланың атымен* деп, екі қолымды үш рет жудым.

Содан кейін мен сумен үш рет ауыз қуысымды шайып тазаладым. Кейін үысыма су алышп, танауыма су жіберіп жудым, оны да үш рет қайталадым. Одан кейін бетімді үш рет жуып, екі қолымды үш реттен жудым».

«Тоқтай тұр», – деді анасы, «бір нәрсені айтпай кеттің, алдымен қай қолынды жудым дедің?»

«Алдымен оң қолымды жудым», – деді Ахмед.

«Колынды шынтақпен қоса жудың ба?» – деп, сұрады анасы.

«Иә, анашым», – деді Ахмед. «Екі қолымды шынтақпен қоса жуып, одан соң суланған алақаныммен мандайымнан бастап желкеге дейін сипадым да, шынашақ саусағыммен құлақтарымның ішін тазалап, үш саусақпен құлақ сыртын тазалап өттім. Ең соңында аяқтарымды, алдымен оң аяғымды, сонан соң сол аяғымды тобыққа дейін, бақайларымның арасына да су жіберіп, бір де бір құрғақ жер қалмастай етіп үш қайтара жудым».

«Өте жақсы, дәрет алу тәртібін жақсы үққан екенсің!» – деді әкесі. Әкесінің мақтағанына Ахмед масаттанып: «Мен намаз алдында міндettі түрде дәрет аламын. Ал, Сараны білмеймін. Кейде дәрет алмай-ақ намазға тұра береді».

«Жоқ!» – деп, ыршып түсті Сара. «Мен “*Таяммум*” жасаймын. Біздің оқытушымыз: дәрет алу орнына таяммум жасауға болады деді».

Әкесі Сараның қызбалығына жымиып: «Жарайды Сара, таяммум қалай жасалады екен, айтып берші қане?» – деді.

«Ол үшін таза топырақ немесе таза жерге жиналып қалған құм табу керек, сонан соң сол құмды алақаныңмен екі мәрте ұрып жүзінді сипағандай ишарат жасайсың, екі қолыңды жуғандай болып уқалайсың. Таяммум солай жасалады», – деді Сара.

«Таяммум жасау ретін дұрыс айтып бердің, бірақ осы таяммум қандай жағдайда жасалады, оны да білуің керек. Асылында сумен жуынып тазарғанымыз жөн. Ал таяммум сол сумен жуынудың орнына жүреді, қызыым».

«Су тұрғанда топыракты пайдаланудың не қажеті бар?» – деп түсінбеді Ахмед.

«Топырақ – ол өзі бір ишарат, момындық пен төзімділіктің белгісі деп есептеледі. Ал, осы таяммум қандай жағдайларда жасалады, соны біліндер. Егер адам бір ауруға шалдығып, сол ауруының салдарынан оған сумен жуынуға болмайтын болса, ол адамның дәрет алу орнына таяммум жасауына болады. Немесе, ұзақ сапарға шығып және суы жоқ жерде жургенде таяммум жасалады. Көрдіндер ме, Ислам дінінің керемет жарастығы – оның тәртіптерінде шектен шыққан қаталдығы жоқ. Қойылған талаптарды уақытқа, жағдайға, орнына сай етіп орындауға болатындай адамға мүмкіндік берілген».

«Анашым, сіз бізден ештеңе сұрағыңыз келмей ме?» – деді Сара анасына қарап.

«Сұрайын», – деді анасы. «Қане айтындаршы, намаз күніне неше рет оқылады?»

«Бес рет» – деп, жауап берді Сара. «Ол намаздар қалай аталатынын білесің бе?»

«*Фажр (таң), Зүхр (бесін), Аср (екінші), Мағриб (ақшам)* және *Ійша (құнтан)* намаздары» – деп, мұдірмей жауап берді Сара.

«Ана, неге біз намазды күніне бес рет оқуымыз керек?» – деп, сұрады Ахмед. «Ахмади мұсылман болған менің орыс досым Володя білесіз той. Оның әжесі Ислам дініне кірмеген, сол әжесі Володяға: “Сен күніне бес уақыт намаз оқып, Құдайды жиі мазалай берме. *“Ғибадат”* етуде оның санынан бұрын сапасы маңызды”, – депті. Біз осы сөзге қалай жауап бере аламыз?»

«Володя әжесіне не деп жауап берді?» – деді анасы.

«Намаз – біздің рухани азығымыз, күніне бірнеше рет тамақ ішіп ауқаттанғанымыз сияқты, рухани азықты да күніне бірнеше рет алып тұруымыз қажет. Тағам біздің денемізге, миымызға қуат беріп тұрады, ал намаз рухани дәрежеміздің қуатты болуына көмектеседі, деп Володя әжесіне жауап қайырды», – деді Ахмед.

«Володя әжесіне ете жақсы жауап қайырған екен», – деді анасы қуанып. «Өздерің ойландаршы, таң ертеңгі шайдан соң жеңіл тамақ ішеміз. Түстө тұскі ас ішіледі. Одан, түстен кейінгі шайдан соң кешкі ас бар. Мінекей, дene

қуатын сақтау үшін күніне неше рет тамақтануымызға тұра келеді. Сол сияқты, біздің жанымыз да күніне бірнеше рет нәр алып тұруы өте қажет. Намаз – біздің рухымыздың үнемі мұқтаж болып тұратын рухани азығы. Шын ниеттеніп оқыған намазымыз бізді Аллаға біршама жақындағанда түседі, бара-бара Алламен бізді біріктіріп тұрған бір байланыстың пайда бола бастағанын сеземіз. Мұндай байланыс аян немесе тұс көру арқылы білінеді. Таң қаларлық оқиғаларға ұшырасқанда ересек адамдар, әсіресе балалар, қеудесін кернеген керемет қуаныш шаттыққа бөлөнеді. Кейбір түсте көрген оқиғалар біраз уақыт өткен соң, дәл сол түстегідей болып өмірде қайталанады. Осындай ғажайып оқиғаларды бастан кешкен адамның, Құдіретті Жаратушының бар екенінде күмәні қалмайды, адам намаз оку арқылы Аллах Тағаланың өзіне жақын екенін сезеді».

«Мен осы айтылғанға қосымша тағы бір жайды сендерге айтайын», – деді әкесі. «Қасиетті Құранның айтуы бойынша, намаз адам баласын жаман қылыштардан, арам ниеттерден сақтандырады. Ол бізді күнәдан, тазартады. Ақыл-ойымызды жаман ойлардан сақтайды. Намаз – Аллаға жақын болу үшін қолданатын бірден-бір қасиетке толы күшті құрал.

Намаз оқығанда жасалатын дene қимылдары, адамның Аллаға деген құрмет-ізеттілігін танытады, момындық пен биязылықты, бағынушылықты білдіреді. Алланың жарылқауын тек намаз арқылы ғана таба аламыз».

«Сондықтан намазды момын қалыпта, бар зейініңмен беріліп оқудың маңызы өте зор», – деп косты анасы. «Намазға тұрғанда Ұлылардың Ұлысы, Патшалардың Патшасының алдында тұрғаныңдай сезініп тұру керек және әрбір істелетін үлкенді-кішілі шаруаны бастамай тұрып Алладан: “қолдай гөр” – деп тілек тілеу керек. Құран Кәрімде Аллаh Тағала: “Қашан Менен тілесендер, мен сендерге жауап қайырамын”, деген. Егер намазды үзбей оқуды әдетке айналдыrsaқ, Аллаh біздің дұғамызды қабыл қылып, тілеген тілеуіміз біз үшін қалай болғанда дұрыс болады деп ұйғарса, солай шешім жасайды. Алланың шешіміне біз разы болуымыз керек. Намазымызға ешуақытта жауап ала алмаймыз деп ойламандар. Мен сендерге бір мысал келтірейін.

Ата-аналар балаларын өте жақсы көретінін білесіндер. Бірақ, балалар кейде бір нәрсені ұнатып қалса, ол ұнатқан заттары өздеріне зиян келтіретінін түсінгісі келмей, соны қоярда қоймай алып беруді талап етеді. Ата-анасы баласын жақсы көргендіктен оған зиян келгенін қаламайды,

сондықтан зиян келтірер нәрсені алып бермейді. Ал Алланың адамға деген сүйіспеншілігі, ата-ананың балаға деген сүйіспеншілігінен өлде қайда күшті. Сондықтан біз Аллаға мұлтіксіз сенуіміз керек. Ол біздің намазымызды қабыл алады және тілеген нәрсеміз біз үшін қандай түрде пайдалы болатынын бізден жақсы біледі».

Әңгіме өте қызық, Сара мен Ахмед ата-анасын ынталанып тындарды. Біраз уақыт бәрі де ойланып, үнсіз отырды. Сара да, Ахмед те іштей: “мұсылман болғанымыз қандай жақсы болған” деп ойлады. Екеуі де “бұдан былай намазды үзбей оқимыз” – десті. Нәсіп еткен ризықтары үшін Аллаға алғыс айтып, кемшілік-қателіктеріміз үшін кешірім өтініп, дұға қылсақ, Аллаһ тілегімізді береді деп үйгарды.

Анасы Ахмедке бұрылып: «Кезек саған келді, ұлым! Бес уақыт намазды қай уақытта оку керек екенін білесің бе?» – деп сұрады.

«*Фажр* (таң намазы) – таң ата бастағанда, ертемен оқылады. *Зуhr* (бесін намазы) – күн тал түстен сәл ауған соң оқылуы керек. *Аср* (екінші намазы) – намазы күн батуға жақындаған немесе түс ауа бастаған уақыттың ортасынан басталады. *Магриб* (ақшам намазы) – күн батқан соң, ал *Байша* (құптан намазы) – түнгі уақытта оқылады», – деп жауап берді Ахмед.

«Екеуің де жарайсындар!» – деп мақтады анасы. Сонан соң сағатқа қарады да: «Енді өз бөлмелеріңе барындар. Мен сендерге шай әзірлейін» – деп, өзі ас үйге кетті.

Шай әзір болғанша Сара мен Ахмед бірнеше **“Аят”** оқып ұлгерді, сонан соң бәрі де дастархан басына жиналды. Ахмед пен Сара мектептегі достары туралы өзара әңгімелесіп отырды. Анасы теледидардан беріліп жатқан хабарды тыңдады, ал әкесі газеттерді қарастырумен болды. Бір уақытта есік қонырауы шылдырлады. Ахмед барып есікті ашты. Келіп тұрған оның мектептес досы Алёша екен.

«Сен бүгін мектепке бармайсың ба?» – деп таңырқады Алёша, Ахмедтің дайын еместігін көріп.

«Жок, бүгін мешітке жұма намазына барайын деп мұғалімнен сұрандым», – деді Ахмед.

«Мешіт! Ол немене, сендердің шіркеулерің бе?» – деп таңырқады Алёша.

«Мешіт – мұсылмандар Құдайға жалбарынатын ғимарат. Мешіттің шіркеуден үлкен айырмашылығы бар. Мешітте орындық жок, қабырғаға ілінген әулиелердің суреттері жок, тастан қашалған мұсіндер де жок.

Мешіттің іші өте қарапайым, таза болады, намаз оқушылардың көнілдерін алаңдататын ешнэрсе болмауы керек. Мешітте музыка да ойнамайды».

Алёша Ахмедтің сөзін қызыға-қызыға тыңдады. Ол Ислам туралы ештеңе білмейтін еді.

«Естуім бойынша, сендер мешітке кіргенде аяқ киімдерінді шешіп кіресіндер! Рас па?»

«Иә, намаз оқитын бөлмеге аяқ киімді шешіп кіреміз. Өйткені намаз оқитын жер таза болуы керек. Намаз оқығанда еңкейіп, мандайымызды жерге тигіземіз, ол жер таза тұруы үшін аяқ киімді шешіп кіру керек. Намаз уақытында мешіттің ауасы да таза, хош иісті болып тұруы қадағаланады, сондықтан мешітте жұпар иісті этір пайдаланады. Иманы бар адамдарға этір, хош иісті майларды үнемі қолданып жүру керек. Саған бұның бәрін тыңдау қызық па? Мен мұғалімнен сұрап көрейінші, мешітті көруге апарар ма еken бізді. Мешітте имаммен кездесіп, әңгімелесер едік», – деді Ахмед.

«Имам деген ол біздің священник сияқты ма?» – деп сұрады Алёша.

«Тура сондай емес. Өйткені Ислам дінінде тағайындалып қойылған діни басшылық мойындалмайды. Аллаға иланған әрбір адамның намаз

басқаруға хақысы бар, әрине, егер ол, жамағат құрметтеп, сыйлайтын, абырайлы адам болса ғана. Ондай адам Қасиетті Құран ілімдерін жақсы білуі шарт. Имам деген – ол діни басқарушы. Кейде имамды жамағат өзі сайлайды, мешіттің тазалығын, жамағаттың мұқтаждықтарын бақылап, басқаратын болсын деп. Ең бастысы – имам намазда басшылық етеді. Бірақ ондай қызметі үшін ақы алмайды», – деді Ахмед.

«Ахмед! А, Ахмед! Кіммен сөйлесіп тұрсын?» – деп дауыстады анасы. «Уақыт оздырма, балам. Жұма намазының алдында суға түсіп, тазалануың керек қой».

«Алёшамен сөйлесіп тұрмын, аناшым. Қазір келемін», – деп жауап берді Ахмед.

«Жақсы, маған да мектепке асығу керек. Мешітті көруге барсақ жақсы болар еді», – деді де, Алёша жүгіріп кетті.

Ахмед пен Сара бөлмелерін жинастырып, суға түсіп, таза киімдерін киіп, үстеріне иісі аңқыған әтірден септі. Уақыт тақағанда олар үй ішімен женіл көлікке отырып, мешітке кетті. Жолда Ахмед анасынан:

«Жұма намазының алдында дәрет алуымыз керек пе?» – деп сұрады.

«“Ғұсыл” -дан соң әжетханаға барылған болса немесе байқамай жел шығарылып қойса, онда дәрет алу керек болады. Әйтпесе, ғұсылдан соң дәрет алудың керегі жоқ.

Егер дәрет алған соң ұйықтап кетсең немесе талып қалсаң, ондай жағдайда да дәрет бұзылады. Қайталап дәрет алу керек болады», – деді анасы.

Мешітке жақындей бере олар көптеген мұсылман ұл-қыздардың ата-аналарымен қатар мешітке жұма намазына асып бара жатқанын көрді.

Көліктен түскен Ахмед пен Сара азаншының әуендетіп, халықты намазға шақырган сазды үніне құлақ түріп, “*Азан*” сөздерін тындалды:

АЛЛААНУ АКБАР, АЛЛААНУ АКБАР,

АЛЛААНУ АКБАР, АЛЛААНУ АКБАР,

АШЬАДУ АЛЛАА ИЛААНА ИЛЛАЛЛААН,

АШЬАДУ АЛЛАА ИЛААНА ИЛЛАЛЛААН,

АШЬАДУ АННА МУХАММАДАР РАСУУЛУЛЛААН,

АШЬАДУ АННА МУХАММАДАР РАСУУЛУЛЛААН,

ХАЙЯ АЛАССАЛААН,

ХАЙЯ АЛАССАЛААН,

ХАЙЯ АЛАЛФАЛААХ,

ХАЙЯ АЛАЛФАЛААХ,

АЛЛААНУ АКБАР, АЛЛААНУ АКБАР,

ЛАА ИЛААНА ИЛЛАЛЛААН.

Азан шақырылған соң Сара Ахмедтен: «Сен азан сөздерінің мәнін білесің бе?» – деп сұрады.

«Әрине білемін. Айтып берейін саған», – деді Ахмед қарындасына.

«Азаншы **АЛЛААҢУ АҚБАР** деді ғой, ол – *Аллаh бәрінен де ұлы* деген сөз.

АШҚАДУ АЛЛА ИЛААҢА ИЛЛАЛЛААҢ – *Күәлік етемін, Алладан басқа құлышылыққа лайық ешкім жоқ* – деген сөз.

АШҚАДУ АННА МУХАММАДАР РАСУЛУЛЛААҢ – *Күәлік етемін, Мұхаммед^{са} Алланың Елшісі* – деген сөз. Соңан соң азаншы бетін онға бұрып **ХАЙЙА АЛАССАЛААҢ** деді ғой, ол – *намазға асығындар* дегені. Солға бұрылып **ХАЙЙА АЛАЛФАЛААХ** – *жақсылыққа асығындар* дегені. Ең соңында: **ЛАА ИЛААҢА ИЛЛАЛЛААҢ** – *Алладан басқа ғибадат етуге лайық ешкім жоқ*», деп аяқтады.

Ахмед әкесіне еріп намазхананың ер адамдарға арналған бөлмесіне, ал Сара мен анысы әйелдер бөлмесіне өтті.

«Мешітке кірерде оқылатын ерекше дұға бар, оны да білгің», – деді Ахмедке әкесі:

«“БИСМИЛЛАҢИС САЛАТУ ВАССАЛАМУ АЛА РАСУЛИЛЛАҢ. АЛЛАҢУММАҒФИРЛИ ЗУНУБИ ВАФТАХЛИ АБУАБА РАХМАТИК”».

Ол: «*Алланың атымен – Алладан Оның Пайғамбарына Жарылқауы мен Сәлемі болсын. Иә, Аллаh! Құнәләрімді кешіріп, Рахымыңың қақпасын маган аша ғөр!*»

Ал мешіттен шығарда дәл осы дүғаны қайталап, **рахматик** деген сөздің орнына **фазлик** деп оқу керек. Фазлик – *Сенің Мейірімің* дегенді білдіреді. Және де мешіт табалдырығын оң аяқпен аттап, отырғандарға “**Ассаламу алайкум**” деп сәлем беруің керек», – деді экесі.

Жиналған жұрт сұннет намазын жеке-жеке тұрып оқығаннан кейін, кілемге отырысып, имамның келуін тосты. Іштей Аллаға мақтау-мадақтау сөздерін айтып, Хазірет Пайғамбарымызға^а Алладан жарылқау тілеп отырды. Имам келген соң азаншы тағы да азан шақырды. Азаннан соң имам “**Хұтба**” оқыды. Сонан соң ол тізе бүгіп біраз отырды да хұтбаның екінші бөлігін араб тілінде аяқтады.

Ахмед пен Сара араб тілін түсінбесе де, басқалармен бірге тыныш отырып имам сөзін зейін қоя тындалады.

«“*Иншааллаh*”, хұтбаның арабша оқылған бөлігін жаттаң алармын», – деп ойлады Ахмед.

Жұма күні имам оқылған хұтба балаларға білім берудің маңыздылығына арналған еді. Хазірет Пайғамбарымыздың^{са} балаларға білім беру қажеттілігі туралы айтылған хадистерден мысал келтірді. Пайғамбарымыз^{са} ата-аналардың балаларына мүмкіндігінше жақсы білім беріп, ұлкендерді құрметтеуді үйретіп, тәрбиелеу керектігін тапсырған. Сондай-ақ, имам ұлken адамдар балалардың сезімдерін сыйласп, оларды мейірімділікпен бағып, балалар үшін маңызды мәселелерді олармен бірігіп талқылаулары керектігін айтты. Соңан соң балалар да ата-аналары алдындағы борыштарын дұрыс түсінуге міндетті екенін және міндеттердің маңызының зор екенін білдіретін бірнеше Құран аяттарын келтірді.

Ахмед пен Сараға хұтба ұнады. Хұтбадан соң имам жұма намазын бастауға намаз оқушылардың алдына ілгерілеп тұрды. Бірігіп оқитын парыз намазы оқылған соң, әркім жеке тұрып, тағы да сұннет намазын оқыды. Кейбіреулер намаздарын тез тамамдалған шығып, жұмыстарына оралуға асықса, енді біреулер асықпай, намазды ұзақтау оқып жатты. Бірнеше бала намазханада отырып өзара сөйлесе бастап еді, ұлken

адамдардың біреуі: «Әлі намаз оқып жатқан адамдар бар, оларға бөгет жасамандар» – деп, балаларға ескеरту жасады.

Балалар аяқтарын ақырын басып, бөлмeden шығып кетті. Мешіттен шыққан соң Ахмед: «Әкес, неліктен мешітте сөйлесуге болмайды?» – деп сұрады.

«Намаз оқылып жатқан уақытта біреулер сөйлесіп отыратын болса, намаз оқушы адамның көңілі бөлініп кетеді де, оның іштей намазға беріліп, үйіған қалпы бұзылады. Намазға дейін немесе намаздан соң сөйлесе беруге болады. Бірак, дауыс көтермей, даурықпай сөйлеу керек және айттылатын әңгіме адамның намазға дайындалған қалпын бұзбайтындей, сол мезеттегі көңіл күйге сәйкес, имандылыққа қатысты ғана әңгіме болғаны жөн. Мешітте отырып дүниелік шаруаны айтқан жарамайды», – деп жауап берді әкесі.

Біраздан соң әкесі қайтуға ынғайланып, мешіттегі дос-таныстарымен “*ассаламу алейкум*”, – деп қоштаса бастады. Күн батқанға дейін оқылатын Аср (*екінти*) намазын, күн батқан соң оқылатын Мағриб (*ақшам*) намаздарын үй іші бірігіп оқыды.

Кешкі асқа отырғанда анасы: «Тамақ ішер алдында “*Бисмиллаһир рахманир рахим*” деп айтуды ұмытпандар», – деп естеріне салды. Дастархан басында ата-анасы балаларына Хазірет Пайғамбарымыздан^{са} басқа да өмірден өткен, есімдері тарихта қалған ұлы мұсылмандардың өмірлерінен неше түрлі қызықты оқиғаларды айтып отырды.

Кешкі астан кейін Ахмед пен Сара өз бөлмелерінде кітап оқып, мектепте үйге берілген тапсырмаларын орындалды. Соңан соң теледидардан өздері жақсы көретін жануарлар әлеміне арналған бағдарламаны көрді. Ең соңғы – Үйша (*құптан*) намазын оқитын уақыт болды. Намаздан соң Қасиетті Құраннан біраз аяттарды қайталап, балалар ұйқыға дайындалды.

ТАПСЫРМА

1. Вузу деген не?
2. Вузуды қандай жағдайда қайталап жасау керек?
3. Мұсылмандар күніне неше рет намаз оқиды?
4. Намаздың атауларын айтып беріндер.
5. Намазға тұрғанда мұсылмандар жүздерін қай жаққа бұрады?
6. Хадис деген не?
7. Сара әке-шешесіне қандай хадисті оқып берді?
8. Имам деген кім?
9. Азан деген не?
- 10.Мұсылмандар жұма намазына қалай дайындалады?
- 11.Мұсылмандар бір-бірімен қалай сәлемдеседі?

12. Иншааллаh деген не?
13. Сұбханаллаh деген не?
14. Неге намаздың бір бөлігін жеке оқып, екінші бөлігін бірігіп оқу керек?
15. Таяммум туралы не білесіндер, қандай уақытта вузу орнына таяммум жасауға болады?
16. Намазханаға кіргенде неге аяқ киімді шешіп кіру керек?
17. Жұма намазының ерекшеліктерін айтып беріндер.
18. Мешітке кірерде оқылатын дұғаны жатқа айта аласындар ма? Ол дұғаның қазақша мағынасы қалай болады?
19. Мешітте қандай тәртіп сақтау керек, соны айтып беріндер.
20. Ғұсылдан кейін вузу алынады ма?

СӨЗДІК

Ассаламу Алейкум – Сіздерге тыныштық болсын!
Мұсылмандардың сәлемдесерде және қоштасарда айтатын
сөздері.

Аят – Қасиетті Құран сүрелерінің белгілі бір шумағы.

Ғибадат – Құдайға құлшылық, дінге бой ұсынушылық.

Ғұсыл – Бас-аяғы толық жуыну, бой дәрет.

Дұға – Алладан тілек тілеу.

Иншааллаһ – Аллаһ қаласа.

Қыбла – Мұсылмандар намаз оқығанда жүздерін бұратын ортақ бағыты.

Нафіл – әркім өзі қалағанынша оқи беретін қосымша намаз.

Сажде – намаз оқылғанда еңкейіп мандайын жерге тигізетін қимыл.

Сұннет – Мұхаммед Пайғамбарымыздың^{са} үнемі орындаған және тапсырып кеткен Парыз намазына қосылып оқылатын қосымша намаз.

Парыз – Міндегі түрде оқылатын намаз.

Хазірет – Араб тілінде құрмет көрсетуді білдіреді.

Хұтба – Жұма және айт күндері мешітте имам айтатын уағыз-насихат.

Ұлттық Ахмадийя Мұсылман Жамағатының баспасынан шығарылған және шығарылатын әдебиеттері:

Кітаптар

- 1) Намаз.
- 2) Діннің қайта жаңғыруы.
- 3) Ахмед пен Сара мешітке барады.
- 4) Пайғамбарымыздың[“] балаларға мейірімділігі.
- 5) Құранды оқуға үйрететін кітапша (Қайдан Йассарнал Құран).

Хабарландыру параптартары (Буклеттер)

- 1) Ислам деген не?
- 2) Неге мен Исламға иланамын?
- 3) Хазірет Иса[“] Қасиетті Құранда.
- 4) Хазірет Иса Мәсіх[“] крестегі өлімнен құтқарылған.
- 5) Хазірет Иса Мәсіх[“] Құдай да, Құдайдың ұлы да болмаған.

Басқа да мәліметтер алғыңыз келсе, мына мекен-жайларға хабарласыңыз:

1. Islam International Publications Ltd.

“Islamabad”

Sheephatch Lane,

Tilford, Surrey GU10 2AQ, UK

Тел. +44 (0) 208.870.61.34

2. КАЗАХСТАН 050010 Алматы

ул. Байтасова, 9^т РО “НАМЖ РК”

тел. +7 (727) 291.49.81

факс +7 (727) 291.04.58

ahmadiyyat.kazakhstan@gmail.com

3. КАЗАХСТАН 040000 Талдыкорган

мкр. Карагат, дом 10 б, кв. 32 АОФ РО “НАМЖ РК”

тел. +7 (282) 30.54.23

4. КАЗАХСТАН 486008 Шымкент

ул. Торекурова, 161, ЮКОФ РО “НАМЖ РК”

тел./факс +7 (7252) 57.22.94

5. КАЗАХСТАН 071411 Семипалатинск

Ул Каркаралинская 22 кв.8, ВКОФ РО “НАМЖ РК”

тел. +7 (7222) 42.24.56

6. РОССИЯ 105094 Москва

ул. Госпитальный вал, д.5, корп. 18, кв. 249

Ахмадийская Мусульманская Община г. Москвы

Тел./факс +7 (495) 360.27.90

7. КЫРГЫЗСТАН г. Бишкек

пер. Магнитогорский, 21

Предст-во “Миссии Ахмадийской

Мусульманской Общины” в КР

Тел./факс +996 (312) 44.23.09

ahmadiyyat.kyrgyzstan@gmail.com

8. РОССИЯ 420136 Татарстан

Казань, ул. Чуйкова, д.19, кв. 105,

РО Ахмадийская Мусульманская Община

Тел./факс +7 (8435) 22.11.98

Официальный сайт Общины: www.alislam.org, э-адрес: ahmadiyyaCIS@gmail.com

Ahmad and Sarah go to Mosque (Kazak translation)

Аллан араларында иман келтіріп, ізгі іс істегендерді
міндетті түрде жер бетінде мұрагер қылуға уәде етті,
олардан бұрынғыларды мұрагер еткеніндей

Ахмадиyya Хилафатының жүз жылдық мерей тойы — 1908-2008

Мен Құдайдың жүзеге асырылған құдыретімін, және екінші
құдыретінің білінуі ретінде — менен соң да тұлғалар болады